

Nĩrúáñòáííéà

nĩrúáííáí íáðá-íy àèèáèòèçìíá, èõ nĩrúáííáðàçííá èñ-èñéáíéà íáíáòíàèìù, àí-íáðáúõ, äëy òíáí, -òíáú ìðèíáíáíéà èàììàòèçàòíðà áúèí ìàèñèìàèùíí yóòáèòèáíùì – òí-íùì è ìíèíùì – ìðè áú-èáíáíéè èáèñè-áñèèõ áàéíè, à áí-áòíðúõ, äëy òíáí, -òíáú ìðè ñíçááíéè ñèíáííóéàçàòáëy ìíáèà áúòù òñòáííáéáíà àèèáèòíáy ìðèðíàà ðóèííèñè. Áúyáèáíéà è èçó-áíéà àèèáèòèçìíá, èàè èçááñòíí, yäëyáòñy áàæíé -àñòùp èpáíáí èñòíðèèí-èèíááèñòè-áñéíáí èññèááíáíáíéy. Èíáííí àèèáèòíáíá íáðàçííáíéy áèèæá áñááí ñòíyò è àèíáíéèá æèáíé ðá-è è yð-á áñááí áá òáðáèòáðèçòpò. Ñ ìíííùùp ìñíáíáí èèp-à èàììàòèçàòíðà ìíáòò ñíçáááàòùñy óèèàçàòáèè àèèáèòèçìíá è yèáèòðíííé ááðñèè òíé èèè èííé ðóèííèñè.

Àèàòðíè-áñéày

èèàññèòèèàòèy ìñíáíííñòáé áðááíáðóññèèò àèèáèòíáí áèèp-áàò ñèááòpùèà ìàðáìàòðè-áñéèà áðóííù (ñì. [Èðúñüèí 1998]):

(1)
ìðáñèàáyíñèèà àðòàèçìù[1];

(2)
ìðáñèàáyíñèèà àèèáèòèçìù[2];

(3)
áíñòí-ííñèàáyíñèèà èíííáàòèè áíñèñùìáííáí ìáðèíáà;

(4)
íáùèà ìñíáíííñòè äëy òíáí èèè èííáí áðáàèà áíáíðíá;

(5)
ðàçííáðáíáííá èíííáàòèè òáò èèè èíúò ìòááèùíúò áíáíðíá.

È
ìðáñèàáyíñèè àðòàèçìáì ìòííèòèñy, á -àñòííñòè, áàðèàòèáííòù òíðì 3 è. áá. è íí. -èñèà á ìðàçáííá íá -òù è -ø. Ñ-èòáàòñy, -òí ííà ìòñòòñòáíáèà à áðááíáðóññèèò òáèñòáò ñáááðí-áíñòí-ííáí ìðíèñòíæááíéy, à á ííááíðíáñéí-íñéíáñèèò èñòí-íéèàò áúèà øèðíéí ìðááñòááéáí á ðàçíúò òèíàò ñíðyæáíéy èàè á áá., òáè è áí íí. -èñèà, á òí áðáíy èàè á áðááíáðóññèèò pñí-çáíàáíúò ìèñùíáííúò ìàìyòíèèàò – á ìñíáííí á 3 è. áá. ÷. I

ńĩđýæáíèý

[Çàèèçíýè 2004: 152–153]. Ááçõñéíáíí, òðááòáòñý òuàòáèúíáý ìðíááðéà ýòíáí áúáíáà, ìñéíèúéò ìàòáðéàè þáí-çàíááíúò èñòí-íèéíá á ýòí ìòííðáíèè èçó-áí áíðàçáí òóæá ìááíðíáñéí-ìñéíáñéèò ááííúò. Nĩññòááèáíéá ýéáèòðííúò ááðñéè ìááíðíáñéí-ìñéíáñéíé è áàèèòéí-áíèúíñéíé ðóéííèñáé, ñàýçáííúò ñ íáúèí ìðíòíáðáòí, ìðéáááííúé áúáíá íá ìáòááðæááò: áàèèòéí-áíèúíñéáý ðóéííèñú ñíááðæèò ñòíèú æá ðàçííáðàçíúá áàðéàòéáíúá òíðí, -òí è èñòí-íèè ìááíðíáñéí-ìñéíáñéèé. Áñòú ñíííááíèý ìíèááàòú, -òí è ñòááíá-çàíááíúá èñòí-íèèè ìèèè-àèèñú ðíáñòááííúè òáðáèòáðèñòéèáìè. Èñíèúçíááíéá ñíèíèíéé ýéáèòðíííé áúáíáðéè òíðí ìíçáíèèè áú áíñííèíèòú ì-ááèáíúá ìðíááéú á ýçúéíáúò ááííúò. Èçó-áíéá áàðéàòéáííñòè ýòíáí òèíà òáí áíéáá áàæíí, -òí ìá ýáèýáòñý èíáíááðííáéñéè ìáñéááèáí á ìðáñéááýíñéíí.

Á

èá-áñòáá ìðéíáðá ìðáñéááýíñéíáí àèáèáèòéçíá ìíèàçàòáèúíí, á -áñòííñòè, ðáñíðíñòðáíáíéá ìéíí-áíèý -íáè/-ááè á Áí ñóúáñòáèòáèúííúò ìóæñéíáí ðíáà. Nĩññòááèáíéá ýéáèòðííúò ááðñéè ìáííáí è òíáí æá ñáíðíéèá ðàçííáí àèáèáèòííáí ìðíèñòíæááíèý ìðíòéáíðá-èò òñòíýáòáíòñý ìíèíæáíèþ íá òñòíé-èáíí ðíñòá òàèèò ñéíáíòíðí á þáí-çàíááíúò èñòí-íèèèáò. Òíèúéí ìíèíáñòòááíáý ýéáèòðííáý áúáíáðéá ñíñòááòñòáòþùèò ñéíáíòíðí ìíçáíèèò òñòáííáèòú ìíáèèíòþ èáðòéíò ðáñíðáááèáíèý áàðéàòéáíúò ñéíáíòíðí ìá -íó è -íáè, èíòíðúá, áíçííæíí, èìáþò ðíáñòááííúé ááíáçèñ (ñí. [Æíéíáíá 2009á: 224]).

Ááçõñéíáíí,

á èáííàòéçàòíðá áíèæíú áúòú ó-òáíú, íáíðéíáð, ìðííáðáííú ñ -æ-~, ñáíéñòááííúá áàèèòéí-áíèúíñéèí èñòí-íèèáí (ñí.: áíæ-ú, èæ-áíòò < èç+æáíòòú, ðæ-áòú < ðàç+æúæáòú è áð.). Ííè ìðáæáþò ìðáñéááýíñéèé ðáòéáèñ ìáèàòáèèçàòéè *zg, ìðíòéáííñòááèáííúé ñòáðíñéááýíñéííó ðáòéáèñò [-d’], á òàèæá ìááíðíáñéí-ìñéíáñéííó æá’ < æá’ < *-’d’ (ñí.: íáúæáèòè, ðáæáýòè è ìá.)[3]. Íðóíáðáííú ñ æá, òáèè ìáðàçíí, ýáèýþòñý ìðéíáðíí ñíáñòááííí ìááíðíáñéíáí àèáèáèòéçíá. Á òíí è áðóáíí ñéò-áá ñóúáñòáòþò æéíáðéíððáèòíúá íáíèñáíèý, èíòíðúá òáèæá áíèæíú ó-òáíú (ñí.: òóæ-èèè vs. ùþæáèèú < *teudj-).

Íéíí-áíèá

1 è. ìí. -èñéá -íí á ìðáçáííá íáú-íí ðáññíàòðéááþò èáè ìðáñéááýíñéèé àèáèáèòéçí, ó áíñòí-íúò ñéááýí ìíèò-èáèèè ðáñíðíñòðáíáíéá á Þæííé è Çàíááíé Ðóñè. Íáíáéí ñáíúá ðáííéá ñéò-áè ìíýáèáíèý òéáèòéáííáí -íí ìòíá-áþòñý á áàèèòéí-áíèúíñéíé ðóéííèñè è ìáðáíé-áíú èñéèþ-èòáèúíí ìáúíè òíðíáìè èííáðáòéáá ñ ìóèááúí ñóòòèèñíí: àè-úíí, ìèá-úííñý, ìíèèòéèí è áð. [Æíéíáíá 2009á: 53]. Á ìáíáíúò ìðéíáðáò ìíæíí òñíàòðéááòú òííáòè-áñéíá ðàçáèòéá òéáèòéáííé èíííáàòéè, ñáíéñòááííé ñíáñòááííí áðááíáðóññéè þáí-çàíááíúí áíáíðáí.

Ýéáèòðííáý

áúáíáðéá èííáðáòéáíúò òíðí 2 è. ìí. -èñéá íá ìáòááðæááò áúáíáá íá óçèí àèáèáèòíí, ìááíðíáñéí-ìñéíáñéíí, òáðáèòáðá èíííáàòéííúò òíðí òèíà ìðéáèòá, íáñéòá è íá èò ìòñòòñòáèè á þáí-çàíááíúò áíáíðáò, ááá, èáè óéàçúááàòñý, áúè ìðááñòááèáí áðóáíé òèí ááíáðáèèçàòéè – ìí ìáðáííò èáñéèííáñéííó èèáñíó.

Òí-íí

οὰε ἀά ίάηòìεò ἀάει η̄ ἀδóαίε γδéíε η̄ηίάáííηòùþ, éíòíðàÿ η̄áÿçúáááòñÿ η̄ ίíááíðíáηéí-íñéíáñéèèè
áíáíðáìè – η̄ η̄ηίάúì ðàçáèèèáì ððáñéááÿíñéèò áðóíí òèìà tort è
túrt (η̄ì.: η̄ðí-úèú, η̄úáðíáí
è áéííáíéÿ, ððáóáúìú è ò.á.). Òáèèá ἀά ðáðéáéñú ίáíáðóæèááþòñÿ á ááèèöéí-áíéúíñéèò
èñòí-íéèáò (η̄ì. [Æíéíáíá 2009á]. Ááçòñéíáíí, γòí ááèááò áíéáá η̄éíæíé èàððéíó ðáðéáéñáòèè
óèáçáíúò áðóíí, ίí áìáñòá η̄ òáì è ððááíñéáááò áíáñáíéá áá η̄òáìú á èáììàðèçàòèþ.

Áæáíá

íáñòí á ðóéíñéíúò èñòí-íéèáò çáíéìáþò ðáçíúá æèæéèóíúá òèìú ίáíáúáíéÿ òááðáúò
èèè ðáèèèèáòèííúò ίáðáçòíá, éíòíðúá, ίáñííáííí, èáè è áðóáèá æèæéèóíúá
ÿáèáíéÿ, áíéæúí ðéò-èòò ðððáæáíéá ðèè ðááèèðíááíèè ððááèáì èáììàðèçàòíðá.

Èèòáðáòòðá

Æíéíáíá

2009á – Æíéíáíá Í.Ô. È èñòíðèè η̄èááÿíñéíáí áàòèáá / Í.Ô.Æíéíáíá // Rozprawy Komisji J zykowej. – 2009. –
S. 221–229.

Æíéíáíá

2009á – Æíéíáíá Í.Ô. Èíðíóñ áðááíáðóññéèò η̄ñèñéíá ðáðáíáñéñá Áððáìá Ñèðéíá. II: ÐíÁ, Ííáíá. 71á / Í.Ô.Æíéíáíá
// Russian
Linguistics.
– 2009. – 33. – C. 37–64.

Æíéíáíá

2009á – Æíéíáíá Í.Ô. ððèñòáíéùá ίááúéíñéíá (è ðáðéáéñáòèè áðóíí òèìà túrt/túlt) / Í.Ô.Æíéíáíá // Ðóññéèè ÿçúè
á ðáò-ííí ðááúáíéè. – 2009. – 1 1 (17). – Ñ. 127–133.

Çàèèçíÿè

2003 – Çàèèçíÿè Á.Á. ððíáéáìú èçó-áíéÿ ίíááíðíáñéíáí éíááéñá XI ááèá,
íáéááííáí á 2000 á. / Á.Á.Çàèèçíÿè // Ñèááÿíñéíá ÿçúéíçíáíéá. XIII ðáæáóíáðíáíúé
ñúáçá η̄èááèñòíá. Èþáéÿíá, 2003 á. Áíéèááú ðíññéèñéíé ááèáááòèè. – Ì., 2003. – Ñ.
190–212.

Çàèèçíÿè

2004 – Çàèèçíÿè Á.Á. Áðááíáíááíðíáñéèè æèæéèò / Á.Á.Çàèèçíÿè. – Ì.: Òçúèè η̄èááÿíñéíé
éóèúóòðú, 2004. – 872 ñ.

